

IZVOD IZ ZAPISNIKA

S 34. sjednice Zajedničke komisije za tumačenje odredaba i praćenje primjene Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike

Tumačenja odredbi Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike

Sjednica održana 26. ožujka 2021. godine.

Čl. 7.

Zaposlila sam se 2001. godine u tadašnjem Ministarstvu rada i socijalne skrbi, temeljem sporazuma ministra i ravnatelja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, u kojem sam do tada radila. Tada nije bilo mogućnosti premještaja iz javne u državnu službu, kao što je to sada omogućeno člankom 76.a Zakona o državnim službenicima, ali je bio propisan prijam u državnu službu bez provedbe javnog natječaja, na temelju sporazuma čelnika tijela.

Zbog toga mi se ne priznaje kontinuitet staža prema odredbi članka 7. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, pa gubim dodatak na plaću od 8% (imam preko 30 godina staža). Od Ministarstva uprave sam zatražila pojašnjenje odredaba Zakona o državnim službenicima, međutim isto smatra da se kontinuitet staža priznaje samo u slučaju premještaja iz važećeg članka 76.a navedenog Zakona i u slučaju preuzimanja zbog potrebe službe.

Pretpostavljam da je intencija sindikata kod pregovaranja bila da se kontinuitet staža priznaje svima onima koji su u državnu službu prešli iz javne službe bez natječaja, jer to znači da su prešli zbog potrebe službe. Da nije bilo potrebe službe, ne bi bilo niti mogućnosti za prelazak iz javne u državnu službu bez natječaja. Mišljenja sam da bi takav prelazak iz javne u državnu službu trebalo izjednačiti s današnjim premještajem.

Koliko mi je poznato, samo smo ja i još jedna kolegica prešle u državnu službu bez provedbe natječaja, dok ostali službenici, mlađe dobi, koji su kasnije prešli u državnu službu na temelju sporazuma čelnika tijela nemaju problema s priznavanjem kontinuiteta staža. Stoga smatram da u konkretnom slučaju postoji diskriminacija temeljem dobi.

U vezi navedenog upita Komisija daje sljedeće tumačenje:

Tumačenje broj 9/7.

Službenik i namještenik može ostvariti pravo iz članka 7. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike ukoliko su ispunjene prepostavke iz samog tog članka, a to je da je do preuzimanja došlo po sili zakona ili da je došlo do premještaja zbog potrebe službe, ali temeljem posebnog propisa o službeničkim odnosima.

Čl. 14.

Kao državna službenica zaposlena sam u užem dijelu Ministarstva financija Republike Hrvatske od 27. rujna 2004. godine.

Dana 1. ožujka 2011. godine premještena sam u Ministarstvo financija, Poreznu upravu, Područni ured Sisak.

Sporazumom o upućivanju resornog predstavnika u Stalno predstavištvo Republike Hrvatske pri Europskoj uniji i pri Europskoj zajednici za atomsku energiju u Bruxellesu između Ministarstva vanjskih i europskih poslova RH (u dalnjem tekstu: MVEP) od 30. kolovoza 2016. godine Klase: 112-03/16-01/46, Urbroj: 521-GT-01-03-16-4 i Ministarstva financija od 5. rujna 2016. godine Klase: 112-02/16-01/21, Urbroj: 513-03-01-16-9 upućena sam kao resorna predstavnica Ministarstva financija u Stalno predstavištvo Republike Hrvatske pri Europskoj uniji i pri Europskoj zajednici za atomsku energiju u Bruxellesu, za razdoblje od 26. rujna 2016. godine do 25. rujna 2020. godine (u dalnjem tekstu: Sporazum).

ANEKSOM Sporazuma koji je sklopljen između Ministarstva vanjskih i europskih poslova Klasa: 112-03/17-01/61, Urbroj: 521-GT-01-03-17-1 i Ministarstva financija Klasa: 112-02/16-01/21, Urbroj: 513-03-01-17-11 od 4. listopada 2017. godine promaknuta sam u diplomatsko zvanje *savjetnik*.

Tijekom rada u Stalnom predstavništvu Republike Hrvatske pri Europskoj uniji i pri Europskoj zajednici za atomsku energiju u Bruxellesu moja plaća, dodaci i naknade temeljile su se na Uredbi o plaćama, dodacima i naknadama u službi vanjskih poslova („Narodne novine“, broj 22/03., 48/03., 39/06., 36/07., 25/13., 48/18. i 15/19.), a temeljem točke V. Sporazuma, resorni predstavnik sva svoja prava i obveze iz radnog odnosa ostvaruje u Ministarstvu financija RH.

Odlukom Republike Hrvatske, Ministarstva financija, Porezne uprave, Središnjeg ureda od 9. srpnja 2020. godine, Klasa: 113-03/20-10/15, Urbroj: 513-07-21-08-20-321 utvrđeno mi je trajanje godišnjeg odmora za 2020. kao i razdoblje njegova korištenja. Nakon isteka diplomatskog mandata u Stalnom predstavništvu RH pri EU, s danom 26. rujna 2020. raspoređena sam na radno mjesto porezne savjetnice za nadzor fiskalizacije, igara na sreću, zabavnih i nagradnih igara u Ministarstvo financija, Poreznu upravu, Središnji ured, Sektor za nadzor, Službu za analizu, planiranje i izvješćivanje te sam koristila godišnji odmor od 28. rujna do 4. studenog 2020. godine sukladno ranije spomenutoj Odluci.

Naknada plaće tijekom korištenja godišnjeg odmora u rujnu i listopadu 2020. godine obračunata je i isplaćena na temelju koeficijenta radnoga mjesta na koji sam raspoređena u Ministarstvo financija, Poreznu upravu nakon povratka s diplomatskog mandata, a ne sukladno članku 14. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike („Narodne novine“, br. 112/17., 12/18., 2/19. – Dodatak I., 119/19. - Dodatak II. i 66/20. - Dodatak III.) koji propisuje: *Za vrijeme korištenja godišnjeg odmora službeniku i namješteniku se isplaćuje naknada plaće u visini kao da je radio u redovnom radnom vremenu, a najmanje u visini njegove prosječne mjesecne plaće u prethodna tri mjeseca (uračunavajući sva primanja u novcu i naravi koja predstavljaju naknadu za rad).*

Zatražila sam obrazloženje i ispravak obračuna naknade plaće tijekom godišnjeg odmora od Ministarstva financija, Porezne uprave no korekcija obračuna i isplate naknade nije učinjena niti mi je do sada dano pravno obrazloženje ovakvoga postupanja. Druga tijela državne uprave, svojim „*povratnicima*“ iz Stalnog predstavništva RH pri EU, vrše isplate naknade plaće u vrijeme korištenja godišnjeg odmora sukladno članku 14. Kolektivnog ugovora pa se ovdje radi i o nejednakom tretmanu državnih službenika.

Zbog svega ranije navedenog podnosim ovaj Zahtjev Zajedničkoj komisiji za tumačenje odredaba i praćenje provedbe Kolektivnog ugovora da protumači na koji način se članak 14. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (Narodne novine“, br. 112/17., 12/18., 2/19. – Dodatak I., 119/19. - Dodatak II. i 66/20. - Dodatak III.) primjenjuje u navedenom slučaju te ovisno o tumačenju da li je moj poslodavac Ministarstvo financija, Porezna uprava dužna izvršiti ispravak obračuna i ogovarajući isplatu naknade plaće tijekom korištenja godišnjeg odmora.

U vezi navedenog upita Komisija daje sljedeće tumačenje:

Tumačenje broj 3/14.

Uzimajući u obzir da se službenik i namještenik na temelju pisanog sporazuma između dva državna tijela upućuje u stalno predstavništvo Republike Hrvatske pri EU, pri čemu temeljem sklopljenog sporazuma, sva prava i obveze iz radnog odnosa i dalje ostvaruje kod matičnog poslodavca (Ministarstvo financija), na njega se primjenjuju sve odredbe Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike.

Čl. 29. st. 1.

Imajući u vidu odredbu članka 29. stavka 1. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike i Tumačenje Zajedničke komisije br. 1/29 od 7. veljače 2018. godine, te s obzirom da se broj dana plaćenog dopusta za pripremu polaganja državnog ispita različito tumači (konkretno, prema stajalištu nadležne ustrojstvene jedinice Ministarstva pravosuđa i uprave navedeni dopust se koristi u trajanju od sedam kalendarskih dana neovisno o broju radnih dana koje službenik odraduje kroz svoj raspored rada), molimo tumačenje traje li plaćeni dopust službenika, čiji je rad raspoređen na pet radnih dana i to od ponedjeljka do petka, sedam radnih dana ili sedam kalendarskih dana?

Naime, prema članku 86. stavku 1. Zakona o radu, tijekom kalendarske godine radnik ima pravo na oslobođenje od obveze rada uz naknadu plaće (plaćeni dopust) za važne osobne potrebe, a osobito u vezi sa sklapanjem braka, rođenjem djeteta, težom bolešću ili smrću člana uže obitelji. Iz navedenog proizlazi da je plaćeni dopust pravo radnika na oslobođenje od obveze rada uz naknadu plaće. Drugim riječima, poslodavac može osloboditi radnika od obveze rada jedino u one dane kada je radnik obvezan doći na posao i raditi. Štoviše, u dane tijednog odmora, kao prava zajamčenog i Ustavom Republike hrvatske, ne postoji obveza rada na strani radnika pa se smatra da poslodavac ne može biti u dispoziciji za te iste dane odobravati oslobođenje od rada, a posljedično niti uračunavati tjedni odmor u dane plaćenog dopusta.

Ako se pojam tjedan dana plaćenog dopusta računa kao sedam kalendarskih dana, službenicima s tjednim radnim vremenom raspoređenim na pet radnih dana od ponedjeljka do petka priznaje se samo pet dana plaćenog dopusta, jer su u tom slučaju subota i nedjelja dani tijednog odmora, a ne dani plaćenog dopusta. U slučaju da tijekom takvog radnog tjedna na određeni dan pada blagdan odnosno neradni dan, broj dana plaćenog dopusta se dodatno smanjuje. Posebno se ističe da je i službenicima u javnim službama priznato pravo na plaćeni dopust u trajanju od 7 radnih dana za pripremu i polaganje stručnog ispita, sukladno članku 44. stavku 4. Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama, ako je ispit uvjet za obavljanje poslova radnog mjesta. Iako pravo na plaćeni dopust ne spada u kategoriju materijalnih prava, svrha članka 109. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike bila je očito osigurati jednaka prava za obje kategorije službenika, slijedom čega bi u konkretnom slučaju tumačenja članka 29. stavka 1. tog Kolektivnog ugovora trebalo uzeti u obzir i odredbu članka 44. Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama.

Iako pri restriktivnijem tumačenju prava iz članka 29. stavka 1. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (kao prava u trajanju od sedam kalendarskih dana) nema povrede materijalnih prava državnih službenika, potrebno je istaknuti da je u svrhu pripreme i polaganja državnog ispita kod prava na plaćeni dopust ključno upravo oslobođenje službenika od obveze rada u svrhu pripreme za polaganje ispita, a koje se vrijeme pripreme ovakvim tumačenjem dodatno uskraćuje protivno svrsi zbog koje je predmetno pravo službenicima i priznato, jer bi u protivnom, za većinu državnih službenika, ovo pravo bilo izrijekom priznato u trajanju od 5 radnih dana.

U vezi navedenog upita Komisija daje sljedeći odgovor:

Komisija u cijelosti ostaje kod Tumačenja br. 1/29 od 7. veljače 2018. godine.

Čl. 38. st. 3.

Poslodavac je krajem desetog mjeseca 2019. godine podijelio mojem kolektivu od 25 vozača izvanredne liječničke uputnice u kojima se poziva na odredbu članka 3. točke 19. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada i Pravilnik o zdravstvenim pregledima za vozače. Zdravstvene pregledе smo obavili, jer bi u protivnome poslodavac smatrao kako je počinjena povreda radnog prava. Stoga dolazim do zaključka da nas je poslodavac tim činom svrstao u

poslove s posebnim uvjetima rada, međutim isti nam ne želi isplatiti dodatak na plaću kojeg ostvarujemo sukladno Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike.

S obzirom na odredbu članka 38. stavka 3. navedenog Kolektivnog ugovora, ostvarujemo li pravo na dodatak, s obzirom da nas je sam poslodavac svrštao u poslove s posebnim uvjetima rada, iako našeg radnog mjesta nema u uredbi Vlade Republike Hrvatske kojom se utvrđuje visina dodatka na osnovnu plaću za poslove s posebnim uvjetima rada u državnoj službi?

U vezi navedenog upita Komisija daje sljedeći odgovor:

Državni službenik i namještenik ostvaruje pravo na uvećanje plaće s osnove rada na poslovima s posebnim uvjetima rada, samo ako su ti poslovi kao takvi utvrđeni posebnim propisom, a za čije tumačenje nije nadležna ova Komisija.

Čl. 52.

Sporazumom o premještanju premješten sam 2013. godine u Gospic, gdje trenutno i radim. Prebivalište mi je u Rijeci, gdje živim sa svojim punoljetnim sinom. U braku sam, no supruga i punoljetna kćerka i drugi sin imali su u vrijeme mojeg premještaja prijavljeno prebivalište na jednoj adresi, dok smo drugi sin i ja imali prijavljeno prebivalište na drugoj adresi. Po premještanju, dobio sam smještaj u prostorijama Kulturnog informativnog centra u Gospicu, vrata do mojeg ureda, za koji sam smatrao da je privremenog karaktera, no kako stvari stoje, poslodavac nema namjeru osigurati mi drugi smještaj.

Smisao odredbe o pravu na naknadu za odvojeni život od obitelji nije naknada za odvojenost od obitelji, već za povećane troškove života koji su nastali radi života u drugom mjestu rada. U konkretnom slučaju moja obitelj mora funkcionirati na obje adrese zbog čega ima duple troškove, budući da u potpunosti moram sam organizirati svoj život te da svaki vikend putujem u Rijeku.

Stoga smatram da ostvarujem pravo na naknadu za odvojeni život od obitelji, jer je nesporno da su moji troškovi uvećani. Osim toga, poslodavac mi nije osigurao adekvatni smještaj, te sam iz tog razloga i podnio zahtjev za naknadu, jer trenutni smještaj, za koji smatram da nije adekvatan, koristim skoro 5 godina, a koji se sastoji od sobe i kupaonice s upotrebom čajne kuhinje koju dijelim sa zaposlenicima Kulturnog informativnog centra u Gospicu.

Da li u navedenim okolnostima ostvarujem pravo na naknadu za odvojeni život od obitelji?

U vezi navedenog upita Komisija daje sljedeći odgovor:

Postavljeni upit nije jasan. Komisija iznosi da ne rješava pojedinačne slučajeve.

Čl. 48. st. 3.

Postoji li vremenska ograničenost glede pokrića troškova medicinskih pomagala neophodnih za posao, odnosno da li se mogu podmiriti troškovi iz 2016. godine, budući da službenik do sada nije bio upoznat s nadoknadom troška?

U vezi navedenog upita Komisija daje sljedeći odgovor:

U vezi navedenog upita Komisija upućuje na Tumačenje broj 9/48 od 18. travnja 2019. godine.

Čl. 53. st. 2.

Jedna naša službenica ima rješenje Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje kojim se utvrđuje tjelesno oštećenje od 100%. Udaljenost od adrese stanovanja do adrese rada u njezinom slučaju je veća od 2 kilometra (relacija Duga Resa-Karlovac), zbog čega joj je priznat trošak prijevoza u visini cijene mjesечne karte. Međutim, službenica potražuje i mjesni prijevoz u mjestu stanovanja, sukladno navedenom rješenju HZMO-a, iako od adrese stanovanja do stanice međumjesnog prijevoza ima manje od 2 kilometra. Da li smo joj dužni isplatiti i taj dio putnih troškova?

U vezi navedenog upita Komisija daje sljedeće tumačenje:

Tumačenje broj 46/53.

Državni službenik i namještenik koji ima tjelesno oštećenje od 100% ili ima tjelesno oštećenje donjih ekstremiteta od najmanje 60%, a koje je utvrđeno rješenjem nadležnog tijela, ima pravo na naknadu troškova prijevoza dolaska na posao i odlaska s posla bez obzira koliko je njegovo prebivalište odnosno boravište udaljeno od mjesta rada.

Iznimno od Tumačenja broj 30/53 od 2. prosinca 2019. godine, prema kojemu službenik koji ostvaruje pravo na međumjesni prijevoz ostvaruje i pravo na mjesni prijevoz, ukoliko je udaljenost njegova prebivališta odnosno boravišta do stanice međumjesnog prijevoza najmanje 2 kilometra, državni službenik i namještenik koji ima prethodno navedeno oštećenje ostvariti će pravo na naknadu troška i za mjesni prijevoz, bez obzira kolika je udaljenost od adrese prebivališta odnosno boravišta do stanice međumjesnog prijevoza, sukladno odredbama Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike.

Čl. 53. st. 5.

Kako postupiti u slučaju kada službenik temeljem dostavljenih potvrda o prijavi boravišta traži isplatu naknade troškova prijevoza za dolazak na posao i odlazak s posla za vožnju osobnim automobilom, i to za udaljenost veću od 100 kilometara, iako službenik, prema vlastitom iskazivanju, iz mjesta boravišta na posao ne putuje svaki dan, odnosno određene dane u mjesecu putuje na posao iz Zagreba - mjesta svojeg prebivališta?

Na koji način treba obračunati naknadu troškova prijevoza, budući da poslodavac ne može utvrditi koji broj dana u mjesecu je službenik automobilom putovao na posao iz mjesta boravišta, s obzirom da službenik više nema obvezu ispunjavanja formulara na kojem evidentira stvarne dolaske na posao osobnim automobilom te prijeđene kilometre, sukladno Tumačenju Zajedničke komisije od 23. svibnja 2018. godine, već se kao osnova za isplatu naknade troškova prijevoza uzima udaljenost između njegovog boravišta do mjesta rada za dane u kojima je dolazio na posao.

U vezi navedenog upita Komisija daje sljedeći odgovor:

U slučaju kada službenik koji traži naknadu troškova prijevoza od adrese boravišta ujedno iskazuje da povremeno pojedine dane u mjesecu na posao putuje iz mjesta prebivališta, službenik ima pravo na naknadu troškova prijevoza prema mjestu boravišta ako je može ostvariti u visini godišnje, odnosno mjesecne karte. U slučaju da naknadu ostvaruje po prijeđenom kilometru, tada bi službenik trebao prijaviti dane u kojima nije prelazio udaljenost do svog boravišta, te za te dane ostvariti naknadu do mjesta prebivališta.

Čl. 28. st. 1. al. 5. i 6.

S obzirom na mjerodavne odredbe Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, molimo tumačenje što se u smislu istih smatra istim, odnosno drugim mjestom stanovanja?

Da li se preseljenje iz naselja, koje je u sastavu grada ili općine, u grad ili općinu u čijem je sastavu to naselje, sukladno propisima o područnom ustrojstvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, smatra preseljenjem u isto ili drugo mjesto stanovanja (primjerice preseljenje iz naselja Jelkovec u Grad Varaždin)?

U vezi navedenog upita Komisija daje sljedeći odgovor:

Preseljenje iz naselja koje je u sastavu grada ili općine, u grad ili općinu u čijem je sastavu to naselje ne smatra se selidbom u drugo mjesto stanovanja.

Za ostvarivanje navedenog prava smatra se selidba u drugo mjesto stanovanja općine ili grada sukladno propisu kojim se utvrđuje područno ustrojstvo Republike Hrvatske te područja svih županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj.

Čl. 43.

Prema članku 39. stavku 1. točki 1. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“, br. 80/13, 137/13 i 98/19, dalje u tekstu: ZOZO), pravo na naknadu plaće pripada osiguraniku u vezi s korištenjem zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, odnosno drugih okolnosti utvrđenih tim Zakonom, ako je privremeno nesposoban za rad zbog bolesti ili ozljede. Prema članku 40. stavku 1. točki 1. ZOZO-a, naknada se u navedenom slučaju isplaćuje na teret poslodavca za prva 42 dana privremene nesposobnosti.

Nadalje, članak 39. stavak 1. točka 3. ZOZO-a propisuje da pravo na naknadu plaće pripada osiguraniku u vezi s korištenjem zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, odnosno drugih okolnosti utvrđenih tim Zakonom izoliran kao klicnoša ili zbog pojave zaraze u njegovoj okolini. Prema 41. stavku 1. ZOZO-a, naknada se u navedenom slučaju isplaćuje na teret sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (dalje u tekstu: HZZO), s time da, sukladno članku 55. stavku 3. istog Zakona, najviši mjesecni iznos naknade plaće, obračunate prema odredbama ZOZO-a, ne može za puno radno vrijeme iznositi više od proračunske osnovice uvećane za 28%.

S obzirom na naprijed izneseno te na odredbu članka 43. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike i Tumačenje Zajedničke komisije, br. 3/43 od 8. srpnja 2019. godine, molimo odgovor na sljedeće pitanje:

Primjenjuje li se navedeno Tumačenje i u slučaju iz članka 39. stavka 1. točke 3. ZOZO-a, odnosno u slučajevima izolacije koja je državnom službeniku ili namješteniku određena od strane epidemiologa ili liječnika obiteljske medicine, a na temelju izvješća o privremenoj nesposobnosti/spriječenosti za rad (tzv. doznaci)? Šifra uzroka za tu vrstu privremene nesposobnosti/spriječenosti za rad je D0 (izolacija).

U vezi navedenog upita Komisija upućuje na Tumačenje broj od 3/43 od 8. srpnja 2019. godine.

Čl. 28.

Ostvarujem li pravo na plaćeni dopust u trajanju od tri dana zbog teške bolesti djeteta, tj. kćerke rođene 1990. godine koja živi s nama (roditeljima)?

Naime, kćerka je operirala kralježnicu zbog dobroćudnog tumora te je nakon operacije otpuštena iz bolnice uz obavezno mirovanje, zbog čega joj je neophodna pomoć i njega nakon operacije radi održavanja osnovnih životnih potreba. Od strane liječnika opće medicine imam potvrdu o potrebi za njegovom te posjedujem i medicinsku dokumentaciju za kćer iz koje je vidljivo njezino zdravstveno stanje.

Međutim, poslodavac mi nije odobrio korištenje plaćenog dopusta.

Što se smatra pod terminom „teška bolest supružnika, djeteta ili roditelja“ odnosno da li se članak 28. stavak 1. alineja 8. Kolektivnog ugovora odnosi samo na maloljetnu djecu ili i na punoljetnu djecu?

U vezi navedenog upita Komisija daje sljedeće tumačenje:

Tumačenje broj 8/28.

Smisao odredbe članka 28. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, kojim se propisuje pravo na plaćeni dopust državnog službenika i namještenika u slučaju teške bolesti supružnika, djeteta ili roditelja, je pojačana briga i skrb koja im je potrebna. Stoga državni službenik i namještenik ostvaruje navedeno pravo za dijete, bez obzira na djetetovu dob.

**P R E D S J E D N I C A
K O M I S I J E**

Iva Bolanča

